ECLI:LV:RIRT:2024:0806.C33398124.3.S

Lietas Nr. C33398124
Lietas arhīva Nr.C-3981-24/18

Rīgas rajona tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā 2024.gada 6.augustā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Vineta Mazure
rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras lietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] /pers. A/ 2024.gada 27.maijā cēlis tiesā prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

[1.1] Pamatojoties uz Civillikuma 1425., 1427., 1432., 1474.panta pirmo daļu, 1488.panta otro daļu, 1511., 1587., 1652.panta pirmās daļas 2., 3.punktu, 1653., 1811., 1828., 1829., 1934., 1943., 1945.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas prasītāja labā, parādu 2 400 *euro*, pārskaitot uz kontu /konta numurs/.

Piedzīt no atbildētājas prasītāja labā samaksātos tiesāšanās izdevumus: valsts nodeva 330,64 *euro*.

[2] Tiesā 2024.gada 28.jūnijā saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētāja prasību neatzīst.

MOTĪVU DAĻA

[3] Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota, tādēļ noraidāma.

[4] Civilprocesa likuma 194.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka tiesa sastāda saīsināto spriedumu vienkāršotās procedūras lietās.

[4.1] Saskaņā ar minētā panta otrajā daļā noteikto saīsināto spriedumu sastāda saskaņā ar šā likuma 193.panta prasībām, izņemot aprakstošo daļu, kurā norāda tikai prasības priekšmetu, normatīvos aktus, pēc kuriem vadījies lietas dalībnieks, kā arī prasījumu, un motīvu daļu, kurā norāda tikai normatīvos aktus, pēc kuriem vadījusies tiesa.

[4.2] Ņemot vērā minēto, tiesa saīsinātā sprieduma motīvu daļā iekļauj vienīgi norādes uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem vadījusies izspriežot lietu.

[4.3] Tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma pamatojoties uz Civillikuma 1473., 1934., 1504., 1505.pantu.

[4.4] Civillikuma 1473.pants noteic, ka tiesiska darījuma forma atkarīga no lietas dalībnieku ieskata, izņemot likumā tieši norādītus gadījumus. Saskaņā ar Civillikuma 1474.pantu darījuma dalībnieki var noslēgt tiesisku darījumu (konkrētajā gadījumā – aizdevuma līgumu) ar mutisku vienošanos.

Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Saskaņā ar Civillikuma 1940.pantu līdzējiem vajadzīgs nodoms noslēgt aizdevuma līgumu. Savukārt saskaņā Civillikuma 1936.pantu aizdevējam jābūt, vai nu aizdodamo lietu īpašniekam, vai jārīkojas tā īpašnieka uzdevumā vai ar viņa piekrišanu.

[4.5] Aizdevuma līgums ir reāllīgums, kura obligāta sastāvdaļa ir naudas vai citu atvietojamu lietu nodošana. Tiesu prakse apstiprina, ka bez naudas vai lietu nodošanas nav pamata atzīt aizdevuma attiecību pastāvēšanu *(sal., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 25.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-396, 2005.gada 5.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-607, 2006.gada 19.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-280, 2012.gada 12.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-444; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 1.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-165).*

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka aizdevuma līgums kā jau reāllīgums ir vienpusējs līgums. Nauda vai atvietojamā lieta tiek nodota jau līguma slēgšanas gaitā. Tāpēc līguma saturu veido pienākums atdot aizdevumu. (..) Saistības priekšmets Civillikuma 1401.panta nozīmē ir aizdotās naudas summas vai attiecīgu atvietojamu lietu atdošana *(sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. II daļa. Mācību grāmata.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 81.lpp.; Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- R.: Mans Īpašums, 1998, 381.-382.lpp.).*

[4.6] Ņemot vērā minēto secināms, ka rakstiskās formas neizpildīšana neatņem darījumam spēku, līdz ar to darījuma tiesiskās sekas ir atkarībā no to izpildes. Izskatāmajā lietā prasība celta par parāda piedziņu un pamatota ar to, ka starp pusēm pastāvēja mutiska vienošanās par to, ka prasītāja pārskaitītā nauda atbildētājai uzskatāma par aizdevumu, kuru prasītājs ar bankas starpniecību pārskaitījis atbildētājai 2 400 *euro* apmērā. Maksājuma uzdevumā kā maksājuma mērķis norādīts "Draugiem".

[4.7] Civillikuma 1504.pants noteic, ka darījumu iztulkojot jāskatās uz darījumā lietoto vārdu nozīmi, un, ja tie nav divējādi saprotami, tad tie cieši jāievēro, ja vien nepierāda, ka tie saskan ar dalībnieka gribu.

Civillikuma 1505.pants noteic, ja rodas šaubas par vārdu nozīmi, jāievēro to jēgums un darījuma dalībnieku skaidri izsacītais vai kā citādi izrādītais nodoms.

[4.8] Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

[4.9] Tiesa pievienojas tiesību zinātnē paustajam viedoklim, ka pierādīšanas pienākuma sadales pamatā ir princips – ei incumbit probatio gui dicit, non gui negat (jāpierāda, pierādījumi jāiesniedz tam, kurš apgalvo, un nevis tam, kurš noliedz). Tādējādi onus probandi vispirms gulstas uz prasītāju, kurš

griežas tiesā ar lūgumu aizsargāt aizskartās tiesības *(A. Līcis, Prasības tiesvedībā un pierādījumi, TNA, 2003., lpp. 72).*

[4.10] Attiecīgajā gadījumā – ceļot prasību par naudas pārskaitījuma atzīšanu par aizdevumu un tā piedziņu, pierādīšanas pienākums gulstas uz prasītāju, kas to apgalvojis.

[4.11] Atbildētāja norāda, ka viņai nav un nav bijis pienākums atmaksāt prasītājam prasības pieteikumā norādīto summu.

[4.12] Tiesa atzīst, ka naudas pārskaitīšanas fakts pats par sevi nedod pamatu atzīt aizdevuma līguma noslēgšanas faktu.

[4.13] No lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem – 2023.gada 10.marta maksājuma uzdevuma Nr./numurs/, par naudas summas 2 400 *euro* pārskaitījumu /pers. B/ ar maksājuma Mērķi – Draugiem, un 2023.gada 27.oktobra Pretenzijas nosūtīšanu /pers. B/ par aizdevuma atmaksu, izriet, ka prasītājs ir veicis maksājumu /pers. B/ 2 400 *euro* apmērā.

Izvērtējot visu iepriekš minēto tiesa atzīst, ka prasītājs lietā nav iesniedzis nevienu pierādījumu, kas apstiprinātu, ka no prasītāja saņemtā nauda uzskatāma par aizdevumu. Tādējādi prasītāja arguments, ka naudas pārskaitījuma mērķis pierāda aizdevuma nodibināšanas faktu, ir noraidāms kā nepamatots.

[4.14] Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka puses nav noslēgušas aizdevuma līgumu par 2 400 *euro*, kas atbilst Civillikuma 1934. un 1935.panta prasībām.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka noraidāma prasība par aizdevuma 2 400 *euro* apmērā piedziņu.

[5] Vērtējot pārējos pušu norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka katru no tiem nav nepieciešams detalizēti argumentēt šajā nolēmumā, jo tiesas ieskatā, tie nav uzskatāmi par tik nozīmīgiem, kas varētu ietekmēt pieņemamo nolēmumu.

[5.1] Tiesu praksē minētais arguments tiek pamatots, atsaucoties arī uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām. Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (sk., piem., 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk vs The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90)).

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta otro daļu, 40. pantu, 2022. gada 11. janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 20 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" no prasītāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi, t.i., ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2 *euro* apmērā.

[6.1] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.$^{1}$pantam prasītājam nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 41.panta pirmo daļu, 97., 193.- 195., 204.$^{1}$, 250.$^{25}$ un 250.$^{27}$ pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par naudas piedziņu 2 400 *euro* (divi tūkstoši četri simti *euro*) apmērā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 *euro* (divi *euro*).

Samaksa veicama šādā kontā: saņēmējs Tiesu administrācija, reģ.Nr.90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde Valsts kase. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un iemaksas mērķis - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C33398124.

Noteikt /pers. A/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saīsinātais spriedums stājas likumīgā spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Puses 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma var iesniegt tiesā sprieduma sastādīšanas lūgumu. Ja puse būs iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu, sprieduma noraksts būs pieejams tiešsaistes sistēmā no 2024.gada 6.septembra.

Tiesnese V.Mazure